

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

29 mei 1997

ONTWERP VAN DECREET

**houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1997**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin
uitgebracht door mevrouw Sonja Becq en de heer Peter De Ridder
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden : mevrouw Sonja Becq, mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Marc Olivier, Bart Vandendriessche ;

mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Etienne De Groot ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de heer Guy Swennen ;

de heren Wilfried Aers, Felix Strackx ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Cannaerts, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Marleen Vanderpoorten, mevrouw Sonja Van Lindt ;

de heren Fred Dielens, Johnny Goos, Jacky Maes ;

de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Stassen.

*Zie :***19-A** (1996-1997)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Erratum
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen
- Nr. 4-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 4-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 4-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 4-D : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
- Nr. 4-E : Verslag namens de Commissie voor Media-beleid
- Nr. 4-F : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
- Nr. 4-G : Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer
- Nr. 4-H : Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken

*Zie ook :***13-A** (1996-1997)

- Nr. 1 : Toelichtingen

21 (1996-1997)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUDSOPGAVE

Blz.

1. Bevoegdheden van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie	4
1.1 Bespreking	4
1.2 Indicatieve stemming	4
2. Bevoegdheden van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid	5
2.1. Toelichting door minister Wivina Demeester-De Meyer	5
2.2. Bespreking	5
Algemeen	5
Programma 40.20 Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden	6
Programma 42.10 Volksgezondheid	6
Programma 42.20 Medisch-sociaal beleid	8
2.3. Indicatieve stemming	9
3. Bevoegdheden van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting	10
3.1. Toelichting door minister Leo Peeters	10
3.2. Bespreking	10
3.3. Indicatieve stemming	11
4. Bevoegdheden van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn	12
4.1. Toelichting door minister Luc Martens	12
Artikelsgewijze toelichting	12
Wijzigingen aan de administratieve begroting	12
Programma 41.10 Algemeen welzijnsbeleid	12
Programma 41.20 Bijzondere jeugdbijstand	12
Programma 41.30 Bejaardenzorg	12
Programma 41.40 Gezinsangelegenheden	13
Programma 41.50 Gehandicaptenzorg	13
Programma 41.60 Maatschappelijk opbouwwerk	13
Programma 41.70 Maatschappelijk welzijn	13
4.2. Bespreking	14
Algemeen	14
Programma 40.20 Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden	14
Programma 41.10 Algemeen welzijnsbeleid	15
Programma 41.20 Bijzondere jeugdbijstand	15
Programma 41.30 Bejaardenzorg	17
Programma 41.40 Gezinsangelegenheden	17
Programma 41.60 Maatschappelijk opbouwwerk	17
Programma 41.70 Maatschappelijk welzijn	18
4.3. Indicatieve stemming	19

De Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin behandelde de aangelegenheden die tot de bevoegdheid behoren van :

- de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, op 29 mei 1997 ;
- mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, op 21 en 29 mei 1997 ;
- de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting op 22 en 29 mei 1997 ;
- de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn op 29 mei 1997.

Het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1997, Hoofdstuk VI-Welzijn, werd samen met de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 1997 behandeld op 29 mei 1997.

1. Bevoegdheden van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

Voor dit gedeelte werd mevrouw Sonja Becq als verslaggever aangewezen.

1.1. Bespreking

Er wordt verwezen naar de bespreking van de bevoegdheden van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn. De middelen op programma 11.20, ba 33.03, Nationaal Forum tegen seksuele uitbuiting van kinderen, waarvoor de minister-president ordonnancerend minister is, passen in het Vlaams actieplan voor preventie en hulpverlening met betrekking tot kindermishandeling en kinderrechten vanuit het welzijns-, gezins-, en gezondheidsbeleid. Minister Luc Martens is coördinerend minister voor de uitvoering van dit actieplan.

1.2 Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997, dat tot de bevoegdheid van minister-president Luc Van den Brande behoort¹, wordt met 7 stemmen tegen 2 bij 4 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Sonja BECQ

Trees MERCKX-VAN GOEY

¹ Zie de opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting

2. Bevoegdheden van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

Voor dit gedeelte werd de heer Peter De Ridder als verslaggever aangewezen.

2.1. Toelichting door minister Wivina Demeester-De Meyer

Inzake gezondheidsbeleid worden bij deze begrotingsaanpassing twee wezenlijke wijzigingen doorgevoerd, zegt de minister. Aan programma 42.10, ba 33.27, Subsidies aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg, wordt 79 miljoen frank toegevoegd. De bijkomende middelen passen in het Vlaams Actieplan voor preventie en hulpverlening met betrekking tot kindermishandeling en kinderrechten vanuit het welzijns-, gezins-, en gezondheidsbeleid. Het is de bedoeling de kinderequipes in de CGG's te versterken. De onderhandelingen met de twee koepels van de CGG's over de precieze aanwending van de middelen zijn volop aan de gang. Vanaf 1 september zouden de middelen effectief ingezet moeten worden.

Een tweede belangrijke wijziging betreft de infrastructuurmiddelen voor het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA). Het gaat om een eenmalige verhoging van 500 miljoen frank voor de bejaardensector. Het saldo aan hangende subsidiebeloften dat nog vastgelegd moest worden, bedroeg begin januari 1 miljard frank. De vastleggingsdossiers die nog via de oude procedure afgehandeld worden, vergen dit jaar nog een krediet van ongeveer 400 miljoen frank. Als die dossiers effectief dit jaar worden ingediend, zou geen budgettaire ruimte meer zijn voor nieuwe subsidiebeloften in de rustoordsector. Gezien de dringende nood in die sector wordt een bijkomend krediet van 500 miljoen frank gevraagd.

Er is verder nog een kleine verhoging van de VIPA-infrastructuurkredieten voor Kind en Gezin. Het gaat om 124 miljoen frank voor een encours van goedgekeurde dossiers die afgewerkt moeten worden.

2.2. Bespreking

Algemeen

– Tewerkstelling

De sociale Maribel levert de socio-profitsector bijkomende banen op. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wil graag de gevolgen kennen voor de diensten die onder de bevoegdheid van de minister vallen.

Met het eerste werkervaringsplan kreeg de minister 31 FTE toegewezen. Van de 31 FTE werden slechts 25 FTE ingevuld, of 81 percent. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt waarom het contingent niet volledig ingevuld werd. Soms blijkt dat de laaggeschoolde langdurig werklozen niet het geschikte profiel hebben voor de projecten. Misschien moet daarmee meer rekening gehouden worden bij de keuze van de projecten.

De minister moet het antwoord hierop schuldig blijven. De administratie zorgt voor de invulling van het contingent. De minister wil bij de administratie wel navraag doen over de oorzaken voor het niet volledig invullen van het contingent. Uit haar eigen ervaring heeft de minister vastgesteld dat voorzieningen soms liever afzien van bijkomende werkkrachten omdat hun opleiding en motivatie veel inspanningen van de voorzieningen vergt.

– Defederalisering

In de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken van het Vlaams Parlement is een consensus bereikt over de voorbereiding van de verdere defederalisering van de gezondheidszorg. Dat gebeurde in samenwerking van de minister. Wordt daaromtrent al studiewerk verricht, vraagt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Waar is dat in de begroting terug te vinden? Mevrouw Trees Merckx-Van Goey beklemtoont dat een oplossing voor Brussel essentieel is voor het welslagen van de defederalisering. Een kwalitatieve gezondheidszorg moet zich daar in stand kunnen houden.

Het kabinet, administratie en een aantal externen werken op dit ogenblik aan een concept van zie-

kenhuisbeleid in het licht van defederalisering, antwoordt de minister. Het grote debat over de financiering van de gezondheidszorg zit daarin niet vervat. De minister belooft het resultaat van de werkgroep – die allicht einde juni afrondt – aan deze commissie voor te leggen.

Een tweede werkgroep buigt zich over de organisatie van een lokaal gezondheidsoverleg, dat de minister in januari 1998 wil implementeren. De hele preventieve zorg zou via het lokale overleg vorm moeten krijgen. De huisarts staat daarbij centraal. Ook medisch schooltoezicht (MST), de CGG's, Kind en Gezin... kunnen een belangrijke rol spelen. De minister gaat er wel van uit dat het overleg van onderuit groeit. Het lokale overleg zou ondersteund worden door zgn. 'facilitatoren'. Middelen daarvoor kunnen gevonden worden door de heroriëntering van projecten. De organisatie van het lokale gezondheidsoverleg kan de start zijn van preventief beleid van onderuit, en meteen ook de structuur voor een gezondheidszorg in Vlaanderen als eenmaal meer middelen en mogelijkheden daarvoor naar de Vlaamse Gemeenschap overgeheveld worden. Het is een ambitieus plan dat niet kan slagen zonder de medewerking van onderuit. Het overleg wordt het best regionaal georganiseerd. Een en ander hangt af van de grootte van de gemeenten.

De heer Bart Vandendriessche vraagt of de GVO-diensten van ziekenfondsen (GVO : Gezondheidsvoorlichting en opvoeding) ook bij de werkgroep betrokken worden.

In de werkgroep is iemand van de studiedienst van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) opgenomen, antwoordt de minister, alsook iemand die vertrouwd is met ziekenfondskringen.

Programma 40.20 – Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden

De heer Bart Vandendriessche juicht de toename toe van de infrastructuurkredieten voor de bejaardensector. De rechtszekerheid voor al gedane aanvragen mag niet ten koste van nieuwe aanvragen gaan.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt welk antwoord de minister geeft op de opmerkingen van het Rekenhof inzake artikel 27.

Wat artikel 21, § 1 betreft dient de Vlaamse regering een amendement in dat aan de opmerking van het Rekenhof tegemoetkomt, antwoordt de minister. Aan de opmerkingen inzake de §§ 2 en 3 wordt

tegemoetgekomen via een wijziging van het VIPA-decreet die in het najaar aan het parlement wordt voorgelegd.

Programma 42.10 – Volksgezondheid

– Sociale ziekten ba 33.02

De Vlaamse regering heeft beslist de tegemoetkomingen aan patiënten die lijden aan 'sociale ziekten' op te heffen (BVR van 20 december 1996). De minister verantwoordde die beslissing met het argument dat de terugbetaling van de kosten voor behandeling van ziekten tot de opdrachten van het Riziv behoort. De heer Bart Vandendriessche vraagt of het Riziv effectief die tegemoetkomingen overneemt.

Volgens mevrouw Riet van Cleuvenbergen neemt het Riziv in de praktijk die tegemoetkomingen niet volledig over. De Vlaamse Gemeenschap moet initiatieven nemen om de hiaten in te vullen.

De minister kan alleen vaststellen dat het Riziv anders oordeelt dan de deskundigen die de Vlaamse Gemeenschap geraadpleegd heeft.

– Vlaamse Gezondheidsraad en Vlaamse Adviesraad

5 miljoen frank wordt uitgetrokken voor de Vlaamse Gezondheidsraad (VGR) en de Vlaamse Adviesraad. Er wordt in de mogelijkheid voorzien dat de VGR direct toepassingsgerichte en beleidsondersteunende studies laat uitvoeren. Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt meer uitleg daarover. Worden er studies gevraagd over bio-ethische en gezondheidseconomische problemen ? Gaan de 5 miljoen frank integraal naar studies ? Wordt het parlement op de hoogte gebracht van de gevraagde studies ?

Minister Wivina Demeester-De Meyer antwoordt dat het tot de autonomie van de VGR behoort om zelf studies te laten uitvoeren in functie van hun werkzaamheden. De minister wil zich niet inlaten met hun keuze en is niet op de hoogte van de door hen gevraagde studies. De VGR is nu wel vooral bezig met de uitvoering van het kwaliteitsdecreet verzorgingsvoorzieningen. Als de studies uitgevoerd zijn, krijgt het parlement daarvan uiteraard verslag.

Hoever staat het met de uitvoeringsbesluiten van het kwaliteitsdecreet verzorgingsvoorzieningen, vraagt de heer Bart Vandendriessche. Is de overgang van de VAZA (Vlaamse Adviescommissie

voor Ziekenhuizen en Andere Vormen van Medische Verzorging en Begeleiding) naar de Vlaamse Adviesraad (VAR) vlot verlopen? Werd de erkenningsprocedure gerationaliseerd?

Het uitvoeringsbesluit van het kwaliteitsdecreet werd op 21 mei voor advies verstuurd naar de Raad van State, antwoordt de minister. De minister zal het besluit tegelijkertijd aan de VGR en aan deze commissie voorleggen. De overgang van VAZA naar VAR verloopt probleemloos. De erkenningsprocedure binnen de administratie voor individuele dossiers is verkort.

– Nieuwe basisallocatie ba 33.61

1,2 miljoen frank wordt verschoven van ba 12.22 naar een nieuwe ba 33.61. Als verantwoording wordt de boekhoudkundige orthodoxie ingeroepen. Mevrouw Yolande Avontroodt wil weten voor welke diensten met een algemeen maatschappelijk nut die 1,2 miljoen aangewend wordt.

Achter de verschuiving naar een nieuwe basisallocatie moet niets meer gezocht worden dan boekhoudkundige orthodoxie, beklemtoont de minister. De 1,2 miljoen frank slaan op allerlei zeer kleine uitgaven, bv. voor deelname aan internationale colloquia, activiteiten van de minister enz. De minister laat een overzicht van de uitgaven als bijlage bij dit verslag voegen.

– Centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's)

Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt de minister of in de 79 miljoen frank extra ook middelen begrepen zijn voor de samenwerkingsverbanden (protocols) tussen de CGG's, de centra voor hulpverlening inzake kindermishandeling (CHK's) (= vertrouwensartsencentra (VAC)) en de diensten kinder- en jeugdpsychiatrie van ziekenhuizen. Wordt bij de versterking van de kinderequipes geopteerd voor een evenwichtige regionale spreiding? De versterking van de kinderequipes zijn de gelegenheid voor een degelijke langetermijnplanning voor de sector. Er moet bekeken worden waar specialisatie en differentiatie verder doorgedreven kunnen worden.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel beklemtoont het belang van de samenwerkingsverbanden voor de taakafbakening tussen CHK's enerzijds en CGG's anderzijds. De taakstelling van de CHK's is nog steeds niet duidelijk. De CHK's moeten zich niet zozeer toespitsen op hulpverlening, maar doorverwijzing omvat sowieso vaak een stuk hulpverle-

ning. Hoe moet, volgens de minister, een en ander op elkaar afgestemd worden?

Welke visie heeft de minister over de versterking van de kinderequipes, willen mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Ria Van Den Heuvel weten. Die versterking is op zich een goede zaak. In het budget tot uitvoering van het Vlaams actieplan valt op dat veel middelen naar de tweede lijn, de CGG's, gaan. Mevrouw Ria Van Den Heuvel heeft daar vragen bij. Is op de eerste lijn wel al voldoende gerealiseerd inzake opvang en hulpverlening inzake kindermishandeling. Hoe ziet de minister de verhouding eerste lijn/tweede lijn in deze materie?

Bij de versterking van de kinderequipes rijst een serieus probleem: er is een gebrek aan kinderpsychiaters, merkt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen op. Het lid vraagt de minister dat probleem aan te kaarten bij de Vlaamse minister van Onderwijs. Overigens is er een te groot verloop van kinderpsychiaters naar b.v. Nederland. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey pleit ervoor dat de Vlaamse Gemeenschap – binnen haar mogelijkheden – alles in het werk stelt voor de verdere ontwikkeling van de diensten kinder- en jeugdpsychiatrie.

Er moet met de federale overheid nog een samenwerkingsakkoord over hulpverlening en therapie aan seksuele delinquenten afgesloten worden. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of de kosten daarvan vervat zijn in de 79 miljoen voor de CGG's.

De minister antwoordt dat de onderhandelingen met de twee koepels van de CGG's over de versterking van de kinderequipes volop bezig zijn. Met hun ervaring zijn de CGG's zelf het beste geplaatst om voorstellen te doen. Van de 87 CGG's zijn er 54 met een specifieke kinderverwerking. 17 daarvan beschikken effectief over een kinderequipe. De kinderequipes zijn wel niet overal even goed uitgebouwd. De toekenning van bijkomende middelen is een geschikt moment om na te denken over de heroriëntering van de sector, vervolgt de minister. De minister is van oordeel dat de CGG's meer het accent moeten leggen op de tweedelijns hulpverlening. De netwerkvorming – die onvermijdelijk is – kan zowel rond centra als rond werkingen groeien. Elk centrum staat in voor een basiswerking. Sommige centra specialiseren zich op bepaalde domeinen, bv. begeleiding van alcohol- en drugverslaafden, kinderequipes. De specialisatie van centra moet van onderuit groeien. Het is wel de zorg van de minister dat de specialisatie gelijkmatig verspreid is over alle provincies.

De minister wil convenanten afsluiten met de centra. Tegenover de toekenning van middelen zal een prestatieverbintenis vanwege de centra staan. De minister hoopt dat de criteria van de prestatieverbintenissen tegen het zomerreces vastgelegd zijn. De sector stelt zelf de criteria op, in samenwerking met de administratie. Een voorbeeld van een criterium kan een zeer korte responstijd zijn. De minister hoopt dat de convenanten tegen september afgesloten kunnen worden.

De heroriëntering bij de CGG's kunnen niet los gezien worden van het protocol met Justitie enerzijds en van het samenwerkingsakkoord met de centra voor hulpverlening inzake kindermishandeling (CHK's) anderzijds. Met Justitie wordt onderhandeld over een samenwerkingsprotocol inzake de behandeling van seksuele delinquenten. De middelen worden pas aan de CGG's en de CHK's toevertrouwd als een akkoord tussen beide afgesloten is. De taakafbakening is inderdaad essentieel. Volgens de minister kan het niet de bedoeling zijn dat de CHK's therapie aanbieden. Het werk van de CGG's is vooral gesitueerd op de tweede lijn. Zij zouden eventueel ook voor de eerste lijn kunnen instaan als die in de regio niet voorhanden is. Zowel CHK's als CGG's moeten desgevallend onmiddellijk doorverwijzen. Een en ander moet nog duidelijk worden in de onderhandelingen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen verwijst naar de hoorzitting in de commissie over slachtofferhulp op 23 januari ll. Er werd gesteld dat ongeveer 70 percent van de slachtoffers volstaan met een goede slachtofferbejegening. 30 percent heeft nood aan echte slachtofferhulp. Maar 4 percent heeft therapeutische begeleiding nodig. Het lid vraagt of de klemtoon dan niet verkeerd gelegd wordt, teveel op de tweede lijn, terwijl de eerste lijn nog zeer zwak staat. Het is overigens de eerste lijn die de selectie moet maken.

Minister Wivina Demeester-De Meyer repliceert dat de drie lijnen (eerste, tweede, derde lijn) niet los van elkaar gezien kunnen worden. Bij de CGG's is er enorme nood aan uitbreiding om te beletten dat tot residentiële opvang overgegaan moet worden. De vraag is zelfs of de 79 miljoen frank wel voldoende is voor de CGG's. Seksuele delinquentie moet permanent onder controle gehouden worden. De minister acht zich niet bevoegd om te oordelen of de verdeling van middelen juist is. Zeker niet zolang niet met prestatieverbintenissen gewerkt wordt, die metingen mogelijk maken.

Om beter een oordeel te kunnen vormen over de verdeling zou het nuttig zijn dat de Vlaamse Gemeenschap het onderzoek naar behandelingsmodellen van jeugdige plegers van seksueel geweld ondersteunt, meent mevrouw Trees Merckx-Van Goey. De professoren Cosyns en Deboutte verrichten baanbrekend werk op dat vlak.

De minister repliceert dat onderzoek van Deboutte (UIA) en Jennes (UG) door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd wordt. Het is niet eenvoudig – zeker niet op dit domein – om klaarheid te krijgen in de bevoegdheden van de federale overheid enerzijds en de Vlaamse Gemeenschap anderzijds. De minister is voorstander van permanent onderzoek in materies waarvoor de knowhow aanwezig is. De universiteiten moeten bepalen waar hun sterkte zit. Men kan geen jaren studeren over materies waarop nu een antwoord gegeven moet worden.

Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey kan er toch geen twijfel over bestaan dat de opvang en begeleiding van jeugdige plegers van geweld een Vlaamse bevoegdheid is.

– Palliatieve netwerken

De heer Bart Vandendriessche vraagt of de federale overheid al de maatregelen ter ondersteuning van de palliatieve netwerken genomen heeft.

De minister antwoordt ontkennend. Zoals vroeger aangekondigd, zal de minister in de zomer zelf vanuit de Vlaamse Gemeenschap voor bijkomende middelen zorgen, als de federale overheid geen initiatief neemt.

Programma 42.20 – Medisch-sociaal beleid

– Epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling

De Vlaamse regering heeft beslist de tegemoetkomingen aan patiënten die lijden aan 'sociale ziekten' op te heffen (BVR van 20 december 1996). Van de 45 miljoen frank die daardoor vrijkomt, gaat 30 miljoen naar epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling (ba 33.27). Volgens mevrouw Yolande Avontroodt zouden die bijkomende middelen de aanzet kunnen zijn voor het opnemen van qualy's (quality adjusted life years, de kwaliteit van de levensverlenging en de kostprijs) bij de gezondheidsindicatoren. Bij de bespreking van de Beleidsbrief Gezondheidsbeleid – Kwaliteit als hefboom voor een Vlaams gezond-

heidsbeleid (Stuk 181 (1995-1996) – Nr. 2) heeft het lid daar reeds voor gepleit.

Een pijnpunt bij de registratie voor de indicatorenverzameling is het statistisch formulier, vervolgt mevrouw Yolande Avontroodt. Het invoeren van een categorie "zekere diagnose voor overlijden is ..." zou een grotere registratiewaarde opleveren. Het lid betreurt verder dat uit de indicatorenverzameling bijster weinig beleidsvoorstellen resulteren.

Bepaalde bevolkingsgroepen, b.v. migrantenvrouwen, worden te weinig bereikt door de gezondheidszorg. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt bij de gegevensregistratie extra aandacht aan die groepen te besteden.

De heer Peter De Ridder wil weten waarvoor de bijkomende middelen voor epidemiologisch onderzoek aangewend worden.

Het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid – Louis Pasteur voert een audit uit over de registratiesystemen inzake preventieve gezondheidszorg. Wat behelst de audit juist, vraagt de heer Bart Vandendriessche.

In antwoord op de vraag van mevrouw Avontroodt beaamt de minister dat de kwaliteit van de registratieformulieren verbeterd wordt. De registratie moet binnen afzienbare tijd efficiënter verlopen. Vanzelfsprekend moeten de beleidslijnen uitgestippeld worden op basis van de registratie. Tot nog toe achtte de minister dat nog niet nuttig. Eerst moet de registratie op punt staan.

Het doel van de audit door het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid – Louis Pasteur is na te gaan hoe de registratie verder vanuit de administratie uit te bouwen, vervolgt de minister. Er wordt een doorlichting gemaakt op basis van beleidsrelevante criteria en kwaliteitscriteria van externe registratiesystemen.

– Vaccinatie

Vorig jaar waren Vlaamse Gemeenschap en federale overheid het eens geworden over een algemene vaccinatie tegen hepatitis-B. Het federale niveau zou het materiaal ter beschikking stellen, de Vlaamse Gemeenschap zou de vaccinatie uitvoeren. Nu blijkt dat het materiaal nog steeds niet voorhanden is. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen betreurt dat valse verwachtingen bij de bevolking gecreëerd worden.

De minister beaamt dat de federale overheid nog geen besluit genomen heeft ter uitvoering van het protocol dat vorig jaar tussen de Vlaamse Gemeenschap en de federale overheid gesloten werd. De minister voelt er niet veel meer voor om in de toekomst nog zo'n protocols af te sluiten.

2.3. Indicatieve stemming

Bij de amendementen van de Vlaamse regering (Stuk 19-A (1996-1997) – Nr. 2) op artikel 27 en op de begroting van het VIPA zijn geen opmerkingen. De stemming wordt verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997, dat tot de bevoegdheid van minister Wivina Demeester-De Meyer behoort², wordt met 7 stemmen tegen 2 bij 4 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever,

Peter
DE RIDDER

De voorzitter,

Trees
MERCKX-VAN GOEY

² Zie de opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting

3. Bevoegdheden van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

Voor dit gedeelte werd de heer Peter De Ridder als verslaggever aangewezen.

3.1. Toelichting door minister Leo Peeters

Zowel programma 41.70, Maatschappelijk welzijn, als programma 41.80, Integratie kansarmen bevatten uitsluitend basisallocaties die uitdovend zijn.

Onder programma 41.70, Maatschappelijk welzijn, wordt nog één basisallocatie behouden, wat de bevoegdheid van de minister betreft. Het gaat om basisallocatie 01.02 met een ordonnanceringskrediet van 3,3 miljoen frank na deze budgetcontrole : allerhande uitgaven en tussenkomsten in de kosten van gemeenten, van OCMW's en van de Vlaamse Gemeenschapscommissie te Brussel in het kader van de strijd tegen kansarmoede. Daarmee worden projecten gesubsidieerd die reeds zijn goedgekeurd, maar nog verder uitgevoerd worden. De laatste betalingen gebeuren in 1997.

Bij het opstellen van de begroting 1997 werd uitgegaan van de maximale saldi, die bij de afrekening niet volledig betaald moeten worden. Vandaar dat 0,7 miljoen frank overgeheveld wordt naar het programma 41.80, Integratie kansarmen, ba 43.01, waar onder meer de sociale vernieuwing en uitleidingsfonds op vereffend worden. De twee projecten die nog dit jaar afgesloten worden, zijn het zigeunerproject werken + wonen van het OCMW-Mortsel en het project Begeleiding Oost-Vlaanderen (OMD).

Onder programma 41.80, Integratie kansarmen, blijven alleen nog 259,2 miljoen frank (+ 0,7) ordonnanceringskredieten over voor de uitdovende stelsels. De middelen van dit programma dienen voornamelijk voor de verdere betaling van de VFIK-aandelen '91 tot en met '95. Hiervoor werden 221,8 miljoen frank betalingskredieten ingeschreven (= ba 41.01).

Verder worden op dit programma nog 37,4 miljoen frank begroot voor de uitgaven in verband met de ondersteuning en begeleiding van het kansarmoedebeleid en de sociale vernieuwing (= ba 43.01). Hierop worden onder meer de vroegere VFIK-projecten van Hamme, Lier, Temse en Vilvoorde betaald.

3.2. Bespreking

De heer Bart Vandendriessche vraagt of al SIF-meerjarenplannen goedgekeurd werden. Een tweede vraag betreft de migrantenprojecten. Met het vroegere VFIK (Vlaams Fonds voor de Integratie van Kansarmen) moesten de gemeenten minstens 25 percent van de middelen besteden aan migrantenprojecten. Met het SIF (Sociaal Impulsfonds) wordt die eis niet meer gesteld. Heeft de minister niettemin een zicht op de SIF-middelen die nu naar migrantenprojecten uitgaan ?

Minister Leo Peeters antwoordt dat nog geen enkel meerjarenplan door de Vlaamse regering goedgekeurd werd. Men mag wel verwachten dat de meerjarenplannen van ongeveer 70 percent van de SIF-plus-gemeenten midden juli ingediend en goedgekeurd zijn.

Over de beleidsplannen van de SIF-waarborggemeenten moet niet de hele Vlaamse regering zich uitspreken. Die beleidsplannen vallen onder de bevoegdheid van de twee ministers bevoegd voor het SIF. 8 beleidsplannen werden al besproken, maar nog niet goedgekeurd. De minister heeft de administratie gevraagd prioriteit te geven aan de SIF-plus-gemeenten.

De minister zegt verder nog geen concreet zicht te hebben op de migrantenprojecten. Het aantal migranten is een van de selectiecriteria voor de gemeenten om voor het SIF in aanmerking te komen. De minister vraagt uitdrukkelijk aan de administratie de beleidsplannen te toetsen op het aspect migranten. Zodra de minister over een globaal overzicht van de geplande migrantenprojecten beschikt, zal hij dat aan de commissie bezorgen.

3.3. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997, dat tot de bevoegdheid van minister Leo Peeters behoort³, wordt met 7 stemmen tegen 2 bij 4 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Peter
DE RIDDER

Trees
MERCKX-VAN GOEY

³ Zie de opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting

4. Bevoegdheden van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

Voor dit gedeelte werd mevrouw Sonja Becq als verslaggever aangewezen.

4.1. Toelichting door minister Luc Martens

Artikelsgewijze toelichting

Door artikel 9, § 3 is er een nieuwe basisallocatie waarop toelagen verstrekt kunnen worden : "Allerhande subsidies in het kader van het welzijnsbeleid" (programma 41.10 ba 33.03).

Artikel 22 houdt de goedkeuring in van de aangepaste begroting voor het jaar 1997 van de DAB's Bijzondere Jeugdbijstand De Zande en De Kempen.

Artikel 29 houdt de goedkeuring in van de aangepaste begroting voor het jaar 1997 van het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand.

In artikel 38 wordt de vastleggingsmachtiging voor het begrotingsjaar 1997 voor het VFSIPH verhoogd tot 921,4 miljoen frank (+ 277 miljoen).

In artikel 39 wordt de vastleggingsmachtiging voor het begrotingsjaar 1997 voor Kind en Gezin verhoogd tot 175 miljoen frank (+ 135 miljoen).

Volgens artikel 44 kunnen de kredieten die ingeschreven zijn op ba 01.03 van het programma 52.40 (152,5 miljoen frank), bij besluit van de Vlaamse regering overgeschreven worden naar door de Vlaamse regering aan te duiden programma's en basisallocaties betreffende tewerkstelling in de social-profitsector. De regering heeft inmiddels op dat vlak een beslissing genomen.

Wijzigingen aan de administratieve begroting

Ten titel van informatie kan de mededeling gedaan worden dat in het programma 40.20 500 miljoen frank extra wordt ingeschreven voor het VIPA en meer specifiek voor de rusthuizen.

Programma 41.10 – Algemeen welzijnsbeleid

In dit programma vallen een paar kleine wijzigingen te noteren :

Ba 12.20, Algemene werkingskosten i.v.m. vorming, documentatie, ontvangst en verblijf van cursisten, wordt vermeerderd met 0,5 miljoen frank. Dit bedrag wordt overgeheveld van het bestaansmidelenprogramma 99.10 ba 12.01.

Ba 12.24, Andere uitgaven i.v.m. opmaak en versterking van informatie, organisatie van en deelname aan congressen en seminars in het binnen- en buitenland, wordt verminderd met 1 miljoen frank. Dit bedrag wordt getransfereerd naar ba 33.03.

Ba 33.03, Allerhande subsidies in het kader van het welzijnsbeleid, is een nieuwe basisallocatie waarop 1,9 miljoen frank wordt ingeschreven (1 miljoen van ba 12.24 en 0,9 miljoen van ba 35.01).

Ba 35.01, Allerhande bijdragen en lidmaatschaps-geld aan internationale organisaties, wordt vermindert met 0,9 miljoen frank (overgeheveld naar ba 33.03).

Programma 41.20 – Bijzondere jeugdbijstand

Hier zijn 2 wijzigingen doorgevoerd :

Ba 41.01, Dotatie aan de Dienst met Afzonderlijk Beheer Bijzondere Jeugdbijstand, wordt vermindert met 2,3 miljoen frank. Dit is een voorstel dat uitgaat van de administratie en dat gepaard gaat met een eenmalige verhoging van de werkingskredieten. De voorgestelde verhoging vloeit voort uit nieuwe bepalingen in de wet op de arbeidsveiligheid enerzijds en uit het karakter van deze instellingen voor opvang van hulpbehoevende jongeren anderzijds.

Ba 41.02, Dotatie aan het Fonds voor Bijzondere Jeugdbijstand voor uitgaven i.v.m. begeleidingsmaatregelen in het kader van de bijzondere jeugdbijstand, wordt verminderd met 10 miljoen frank. Dit bedrag wordt overgeheveld naar programma 41.40 ba 41.01, Dotatie aan Kind en Gezin. Deze overheveling van 10 miljoen. is voor het jaar '97 mogelijk door uit de (onbenutte) middelen voor uitbreiding van de ambulante capaciteit te putten. Vanaf het jaar '98 zal deze 10 miljoen frank structureel ingeschreven worden binnen de dotatie voor het FBJB.

Programma 41.30 – Bejaardenzorg

Er zijn geen wijzigingen opgetreden in vergelijking met de begrotingsopmaak '97.

Programma 41.40 – Gezinsaanleggenheden

Ba 33.01, Bevordering van het gezinsleven : subsidies aan instellingen en initiatieven inzake gezinsopvoeding, wordt verminderd met 31,9 miljoen frank. Dit bedrag wordt overgeheveld naar programma 41.70 ba 33.25, Allerhande uitgaven en tegemoetkomingen in de kosten van diensten en instellingen voor vernieuwende en experimentele projecten in de welzijnszorg.

Ba 41.01, Dotatie aan Kind en Gezin, wordt verminderd met 85 miljoen frank. Dit bedrag wordt overgeheveld naar de vastleggingsmachtiging (ba 99.11). Bij de opmaak van de initiële begroting 1997 werd in de dotatie van Kind en Gezin een bedrag van 170 miljoen ingeschreven voor de overname van de basisopdrachten van het FCUD. Momenteel bestaat er zekerheid over dat tijdens de volledige eerste helft van '97 deze activiteiten op de bestaande manier gefinancierd zullen blijven. Dat is de reden waarom 85 miljoen frank (d.i. de helft van 170 miljoen frank) overgeheveld kan worden naar de vastleggingsmachtiging.

Wat ba 99.11, Vastleggingsmachtigingen Kind en Gezin, betreft kan het volgende gezegd worden. Er is een wijziging van de regelgeving van het VIPA, waarbij de verplichting opgelegd wordt de vastleggingen te realiseren op het ogenblik van de subsidiebelofte en niet van de subsidiebeslissing. Dit betekent dat gedurende een paar jaar geen nieuwe dossiers goedgekeurd zouden kunnen worden. Daarom werd de vastleggingsmachtiging (ba 99.11) verhoogd met 135 miljoen waarvan 85 miljoen frank die overgeheveld wordt van ba 41.01, Dotatie aan Kind en Gezin.

Er zijn nog een paar minieme wijzigingen binnen dit programma die elkaar compenseren.

Programma 41.50 – Gehandicaptenzorg

Ba 41.11, Dotatie aan het VFSIPH, werd verminderd met 277 miljoen. Dit is het bedrag dat door de gevolmachtigde van Financiën en de verantwoordelijken van de instelling werd ingeschat als zijnde de onbelaste reserve eind 1996.

Dit bedrag werd overgeheveld naar de ba 91.11, Vastleggingsmachtiging VFSIPH. Die 277 miljoen kan hier het best gebruikt worden omdat de nieuwe regelgeving i.v.m. de aanrekening van de vastleggingen, nl. op het tijdstip van de subsidiebelofte in plaats van op het tijdstip van de subsidiebeslissing, lang nefaste gevolgen zou hebben (geen nieuwe realisaties mogelijk voor ± 2 jaar). Dit is wel

geen volledige oplossing maar alleszins een stap in de goede richting.

Programma 41.60 – Maatschappelijk opbouwwerk

Er is een vermeerdering met 3,9 miljoen frank van het initieel krediet om de stijging van de loonsubsidies als gevolg van verhoging van de anciënniteit op te vangen. Er is minder en minder personeelsverloop in deze sector o.m. als gevolg van de ver grote maatschappelijke onzekerheid. Door de leeftijdscurve van de werknemerspopulatie is er ook nog geen afvloeiing door op rust gaande personeelsleden.

Programma 41.70 – Maatschappelijk welzijn

Ba 33.25, Allerhande uitgaven en tegemoetkomingen in de kosten van diensten en instellingen voor vernieuwende en experimentele projecten in de welzijnszorg, wordt verhoogd met 31,9 miljoen. De bedoeling is het verschoven krediet te gebruiken voor de uitwerking van het prioriteitenbeleid van de minister inzake kinderen en gezinnen.

Ba 33.04, Subsidie aan erkende centra en samenwerkingsinitiatieven in het kader van het algemeen welzijnswerk, krijgt een bijkomende injectie van 59 miljoen. Dit kadert in het actieplan van de Vlaamse regering inzake slachtofferhulp. Deze middelen zullen gebruikt worden voor :

- het versterken van de centra voor hulp aan slachtoffers. De bedoeling is te komen tot een naadloze overgang van een goede slachtofferbejegening (opdracht politie en gerechtelijke instanties) naar een kwaliteitsvolle slachtofferhulp (opdracht Vlaamse Gemeenschap) ;
- de versterking van het justitieel welzijnswerk met het oog op een betere begeleiding van (seksuele) delinquenten ;
- de uitbouw van meer preventieve acties om het (seksueel) misbruik van kinderen en jongeren te verhinderen.

Op ba 43.02 Vereffening van de verbintenissen aangaan in het kader van het sociaal impulsfonds m.b.t. het aandeel Bijzonder Fonds Maatschappelijk Welzijn, is een éénmalig krediet ingeschreven van 89,9 miljoen.

Het gaat om 6 percent van het BFMW dat voorzien was voor projecten kansarmoede in 1995 die door de OCMW's waren ingediend en die door de

administratie schriftelijk werden goedgekeurd. Doordat het BFMW – als gevolg van de invoering van het SIF-decreet – werd afgeschaft, werden de betrokken OCMW's niet vergoed voor deze projecten uitgevoerd in 1995.

Hierbij weze opgemerkt dat de groei van het BFMW dat decretaal bepaald was over de periode 1994-1996 daardoor niet toegekend werd aan de betrokken OCMW's, maar verdeeld over de gemeenten die meer ontvangen dan het gewaarborgd trekkingsrecht.

Voor de gemeenten die niet meer ontvangen blijven de regels van kracht die op 31 december 1995 van toepassing zijn, waarbij het te verdelen vastlegingskrediet 89,9 miljoen frank is.

4.2. Bespreking

Algemeen

Verskillende leden stellen vast dat voor de welzijnssector grote budgettaire inspanningen geleverd werden.

Programma 40.20 – Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden

De heer Bart Vandendriessche apprecieert de inspanningen van de minister voor de bijkomende middelen voor de rusthuissector. Nieuwe initiatieven krijgen daardoor een kans. In welke mate is de minister inzake VIPA betrokken bij de uitbreidingen, de opvolging en de protocolakkoorden?

De minister zegt op verschillende wijzen betrokken te zijn. Het ouderenzorgbeleid, het residentiële beleid en het profiel van rusthuis waarvoor men opteert, houdt mee verband met de ruimte – ook budgettair – die de federale overheid geeft. De problematiek van de zwaarzorgbehoevenden in de rusthuizen is de leden voldoende bekend. De Vlaamse regering heeft op dat vlak een doorbraak kunnen forceren. In de komende dagen moet dit akkoord met de federale overheid afgerond kunnen worden. In de komende jaren zal in de rusthuizen een reconversie naar RVT-bedden doorgevoerd worden. Ze worden 'woongelegenheden' voor bejaarden die zwaar zorgbehoevend zijn. De minister onderhandelt en tekent mee dit protocol met de federale overheid.

Wat het VIPA aangaat zal het auditbureau Little de rusthuissector doorlichten naar analogie met de ziekenhuizen. Het is de bedoeling na te gaan waar het best geïnvesteerd wordt. Uiteraard zal de nadruk veeleer op vernieuwing liggen dan op uitbreiding. De studie moet ook kwalitatieve normen kunnen aanreiken. Het departement van de minister, alsook de sector zelf, is betrokken bij de werkgroep van minister Demeester daaromtrent.

Is nu al een programmatie opgesteld, vraagt mevrouw Yolande Avontroodt. Wordt die niet meebepaald door de federale overheid, merkt mevrouw Brigitte Grouwels op.

Er wordt gewerkt aan een nieuwe programmatie, antwoordt de minister. De evolutie naar meer thuiszorg zal niet beletten dat er behoefte blijft aan bijkomende plaatsen in de residentiële sector. De Vlaamse Gemeenschap is ten volle bevoegd voor de programmatie van de rusthuizen (Voor de programmatie van RVT's is de federale minister van Volksgezondheid Colla bevoegd). In het protocol met de federale overheid engageert de Vlaamse Gemeenschap zich ertoe jaarlijks niet meer dan 1500 bedden in rusthuizen te realiseren. De federale overheid plaatst daar jaarlijks 1 miljard frank tegenover. Bij de nieuwe programmatie wordt gezocht naar meer relevante indicatoren dan de leeftijdscijfers die tot nog toe gehanteerd werden. In dit stadium is het nog niet duidelijk of de nieuwe programmatie implicaties zal hebben voor bepaalde regio's.

Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt of de mogelijkheid wordt overwogen dat het algemeen welzijnswerk op het VIPA een beroep kan doen voor infrastructuurwerken. Mevrouw Sonja Becq wil de vraag opentrekken naar de bijzondere jeugdzorg, en eigenlijk naar de hele welzijnssector. Als men bepaalde diensten belangrijk vindt, waarom kunnen ze dan niet aansluiten op de VIPA-subsidiëring?

Minister Luc Martens antwoordt dat de subsidies voor infrastructuurwerken in de bijzondere jeugdzorg reeds vervat zitten in hun werkingstoelagen. De minister erkent dat dit niet optimaal is. Bepaalde sectoren hebben problemen wat de investeringsmiddelen betreft. De minister neemt de idee van één subsidiekanaal voor de hele welzijnssector zeker au sérieux. Ze is echter onmogelijk te realiseren binnen deze legislatuur. De vraag ter zake van het algemeen welzijnswerk heeft meer kans op een positief antwoord als de hervorming in de sector doorgevoerd is.

Programma 41.10 – Algemeen welzijnsbeleid

De minister heeft bij de begroting 1997 zes doelstellingen voor het algemeen welzijnsbeleid vooropgesteld. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt hoever het staat met de laatste drie doelstellingen : de organisatie van de managementopleiding voor leidinggevendenden in de welzijnssector, het opzetten van een multimedialbibliotheek en een 'overall'-programmatie voor de hele welzijnssector.

De eerste cyclus van de managementopleiding eindigt over enkele weken, antwoordt de minister. Op dit ogenblik zijn er 18 deelnemers. Er wordt gewerkt aan een verruiming van de opleiding in het licht van het kwaliteitsdecreet welzijnsvoorzieningen. Het is de bedoeling te komen tot netwerken tussen mensen die in de kwaliteitszorg 'ondergedompeld' worden. In de volgende jaren wordt gepoogd het aantal opleidingen te verdubbelen.

Er wordt gewerkt aan de programmatie voor de bijzondere jeugdzorg, voor het algemeen welzijns-werk, voor de rusthuizen, vervolgt de minister. Het integreren van al die deelprogrammaties in een totale programmatie is, zoals reeds vroeger gezegd, een werk van jaren.

Het Vlaams Centrum voor de Bevordering van het Welzijn van Kinderen en Gezinnen (VCBWKG) heeft onlangs een Vlaams Forum georganiseerd naar aanleiding van de internationale dag van het gezin. Was de minister betrokken bij het opstellen van het programma, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel. Mag men een evolutie verwachten in de opdracht en de taakstelling van het centrum ?

De minister was uitgenodigd om een belangrijk deel van de inhoud van de 'gezinsdag' mee te bepalen. De minister kon echter zelf niet deelnemen wegens andere verplichtingen. De heer Jan Casert, afdelingshoofd in het departement van de minister, heeft er een overzicht gegeven van het gezinsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap. De minister beaamt dat de opdracht van het centrum herdacht moet worden, mee in het licht van twee voorstellen van decreet die in het parlement voorliggen : het decreet tot oprichting van een kinderrechtencommissariaat en het decreet tot invoering van kindeffectenrapporten. De uitvoerende macht moet op een adequate manier kunnen inspelen op de vragen die uit die decreten voortvloeien. Het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudie (CBGS) kan deels daarvoor ingeschakeld worden, mede door de heroriëntering in functie van de Gezins- en Welzijnsraad. Ook het VCBWKG heeft hier een rol te vervullen, meent de minister. Het

centrum werkt nu volledig autonoom zonder enige band met de beleidsprioriteiten. In het licht van vermelde decreten is het nodig de opdracht van het centrum te herdenken. Er is reeds een aanzet tot gesprek met het centrum.

Programma 41.20 – Bijzondere jeugdbijstand

Mevrouw Nelly Maes zegt onvoldoende met de bijzondere jeugdbijstand vertrouwd te zijn om kritiek te geven. Toch moet men vaststellen dat de manier van functioneren van de diensten ten aanzien van de verschillende betrokkenen (vrijwilligers, recht-bank, politie...) fout loopt, ondanks de goede bedoelingen. Als voorbeeld geeft het lid de gebrekkige informatiedoorstroming over de dossiers, met enorme gevolgen voor ouders en kinderen. De bijzondere jeugdbijstand moet een aandachtspunt van de toekomstige kinderrechtencommissaris zijn.

Het lid wil de problematiek opentrekken. Voor kinderen met de bijzondere jeugdbijstand in contact komen, hebben ze al een hele voorgeschiedenis meegemaakt. Vrijwilligersorganisaties moeten kinderen noodgedwongen terugsturen naar probleemmilieus. Zijn de slachtoffers van vandaag de misdadigers van morgen ? Mevrouw Nelly Maes wil dat niet met zekerheid beweren. Het is wel zo dat de preventie veel vroeger moet beginnen. Kinderen krijgen vaak niet de nodige aandacht van hun ouders. Kinderen worden bv. afgezet in kind-hotels. Het lid meent dat het de verkeerde kant uitgaat. Moet wetenschappelijk onderzoek niet objectief evalueren hoe kinderen opgevangen moeten worden ?

Mevrouw Yolande Avontroodt haalt de signalen aan uit de type 3-scholen waar leerkrachten regelmatig noodgedwongen kinderen thuis opvangen.

Mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Yolande Avontroodt, de heer Wilfried Aers en mevrouw Ria Van Den Heuvel sluiten zich aan bij deze algemene bezorgdheid.

Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey, voorzitter, hoort deze problematiek deels thuis in het debat over het Vlaams actieplan voor preventie en hulpverlening met betrekking tot kindermishandeling en kinderrechten vanuit het welzijns-, gezins- en gezondheidsbeleid. In dat verband kunnen de conclusies van het Nationaal forum tegen seksuele uitbuiting van kinderen meegenomen worden. De problemen moeten vanuit een inclusief beleid aangepakt worden, vervolgt de voorzitter : zowel onderwijs, welzijn, gezondheid en cultuur (het socio-cultureel werk) hebben hier een onmisken-

bare rol te vervullen. Ook binnen de hele welzijnssector zelf is een inclusief beleid onontbeerlijk. Hoe dan ook moet dringend gewaarborgd worden dat alle probleemgevallen een gepaste begeleiding krijgen. Daarbij moet een gezinsgerichte benadering centraal staan. Mevrouw Ria Van Den Heuvel is eveneens van oordeel dat de gezinnen in hun geheel begeleid moeten worden. Daarvoor worden nog te weinig middelen uitgetrokken. Opvang en begeleiding moeten herbekeken worden.

Mevrouw Kathy Lindekens vraagt hoever het staat met de hervorming van de bijzondere jeugdzorg. Verloopt dat in samenspraak met de voorzieningen? De vraag van mevrouw Sonja Becq ligt in dezelfde lijn. Er was een evaluatie aangekondigd van de besluiten bijzonder jeugdbijstand. Welke timing wordt daarbij vooropgesteld? Wie wordt bij de evaluatie betrokken? Kan de evaluatie in deze commissie besproken worden?

Minister Luc Martens deelt de bezorgdheid van de leden. Hij haalt het voorbeeld van de problemen in het type 3-onderwijs aan om te illustreren dat een oplossing alleen mogelijk is als er meer coherentie komt tussen de verschillende verantwoordelijke instanties. In dit concrete geval is dat onderwijs, het VFSIPH en de bijzondere jeugdbijstand. In het algemeen kan men stellen dat er behoorlijk wat middelen uitgetrokken worden voor gezinsbegeleiding in al zijn vormen, maar dat de coherentie ontbreekt. Om die coherentie waar te maken moet de bereidheid bestaan om over de grenzen van de sectoren heen te denken. De minister rekent daarvoor onder meer op de Gezins- en Welzijnsraad.

De hele problematiek kadert in een groot maatschappelijk debat, vervolgt de minister: voor welke samenleving kiezen we? De kinderrechten garanderen veronderstelt een omslag in de maatschappelijke waarden. De beste preventie is een proactief gezinsbeleid op alle domeinen, over lange termijn.

De minister beklemtoont dat de mensen in de bijzondere jeugdzorg een enorm engagement betonen. Zij zitten in een moeilijke positie, geprangd tussen de vrijwillige hulpverlening en de gedwongen maatregelen die een federale bevoegdheid is. De minister gaat dieper in op de wijze waarop nu in Antwerpen gepoogd wordt een oplossing te zoeken voor de problemen in de bijzondere jeugdzorg. Er wordt naar gestreefd alle partners rond de tafel te krijgen: diensten bijzondere jeugdbijstand, algemeen welzijnswerk, openbare en particuliere initiatieven. De bedoeling van deze proeftuin is de pro-

blemen onder controle te houden en te bekijken hoe preventief ingegrepen kan worden. Structureel ingrijpen van bovenaf garandeert volgens de minister geen succes. De oplossingen moeten op het terrein waargemaakt worden, ze kunnen wel structureel ondersteund worden.

Op dit ogenblik wordt aan de programmatie voor de bijzondere jeugdzorg gewerkt. Het is de bedoeling de draagkracht globaal kwantitatief te versterken. In Antwerpen, Brussel-Halle-Vilvoorde zijn de problemen het meest acuut. Verder wordt mee op basis van de bevraging van de voorzieningen gewerkt aan de evaluatie van de besluiten. De erkenningscommissie, voor zover ze voldoende het veld vertegenwoordigen, zijn in dit stadium de gesprekspartner. Het is de ambitie om de bijzondere jeugdzorg zo weinig mogelijk 'bijzonder' te maken. In 1998 wil de minister een breed overleg organiseren met alle betrokken partners: bijzondere jeugdzorg met inbegrip van de comités, de centra voor integrale gezinszorg, het algemeen welzijnswerk. Er moet een eenduidige visie komen over de sectoren heen.

Binnen het kabinet van de minister is sedert kort een werkgroep gestart over deze materie. In deze 'proeftuin' zal worden nagegaan hoe het geheel van middelen van de verschillende instanties voor begeleiding van gezinnen en kinderen in precaire situaties, maximaal effect kunnen voortbrengen voor de gezinnen en de kinderen. Het welzijn van de kinderen en de gezinnen moet de eerste doelstelling zijn. Teveel middelen gaan naar structuren, te weinig middelen komen ten goede aan de gezinnen zelf. Als structuren op een bepaald moment contraproductief worden, moeten ze losgelaten worden. Tewerkstelling is belangrijk, maar is niet de norm. Een en ander is natuurlijk niet van de ene dag op de andere te realiseren.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt de commissie dit debat na het zomerreces op de agenda van de commissie te plaatsen. De voorzitter neemt daarvan akte.

De heer Felix Strackx begrijpt niet dat de commissieleden zijn met redenen omklede motie tot invoering van een opvoedersloon niet gesteund hebben. Een thuiswerkende ouder is volgens het lid de beste preventie.

Voor de voorkoming van plaatsing van kinderen pleit de heer Bart Vandendriessche voor een reconversie van opvang naar meer ambulante hulpverlening.

Programma 41.30 – Bejaardenzorg

De heer Bart Vandendriessche vraagt aandacht voor de sector van de dienstencentra. De diensten vrezen dat ze met de reorganisatie van de thuiszorg niet meer zullen kunnen voortbestaan, met hun huidige socio-culturele werking.

In de loop van juni krijgen ze de kans om hun mening te kennen te geven over de discussieteksten, antwoordt de minister. De minister probeert er rekening mee te houden.

Tot 1 juli zouden de gewone diensten gezins- en bejaardenhulp nog FCUD-middelen krijgen. Verdere financiering zou afhangen van de engagementen van de Vlaamse Gemeenschap vanaf 1998. Mevrouw Sonja Becq vraagt of er ter zake een oplossing is. Is er in de Vlaamse regering een akkoord om alle opdrachten over te nemen, vraagt mevrouw Brigitte Grouwels.

De minister antwoordt dat de FCUD-middelen voortlopen tot einde 1997. In de Vlaamse regering is een akkoord dat vanaf 1998 de basisopdrachten overgenomen worden, behalve voor gezins- en bejaardenhulp. Bij de begroting 1998 moet voor gezins- en bejaardenhulp naar middelen gezocht worden.

Programma 41.40 – Gezinsaanlegenheden

Mevrouw Sonja Becq wil weten of de diensten onthaalgezinnen ook uitbreidingsmogelijkheden krijgen, zonder te moeten wachten op duidelijkheid over buitenschoolse kinderopvang (BKO).

Volgens minister Luc Martens worden de werkmiddelen voor de diensten onthaalgezinnen uitgebreid, vooruitlopend op de operationalisatie van BKO. Het besluit dat de uitbreiding voor de diensten onthaalgezinnen regelt, wordt voor einde juni aan de Vlaamse regering voorgelegd. Het besluit heeft een terugwerkende kracht vanaf 1 januari 1997.

Wordt Kind en Gezin structureel betrokken bij het bepalen – op federaal niveau – van de FCUD-criteria voor subsidiëring van BKO, vraagt mevrouw Sonja Becq. Wordt met de Vlaamse criteria rekening gehouden worden ?

De minister benadrukt dat het FCUD een volledig federale aangelegenheid is. Alles hangt af van goodwill. Er werd een bereidheid gevonden om de scheefftrekking tussen Vlaanderen en Wallonië op het vlak van BKO recht te trekken. De minister wil

niet te veel stappen ineens zetten. Dat werkt contraproductief. Na de uitzuivering zal de minister vragen de Vlaamse criteria au sérieux te nemen. In een derde fase wil de minister een voorbehouden deel voor de verschillende gemeenschappen vragen.

Mevrouw Ria van Den Heuvel vraagt hoever het staat met het decreet thuiszorg. Krijgen de informele thuisverzorgers daar een plaats in ? Kan de minister op federaal vlak druk uitoefenen om een sociaal statuut voor hen af te dwingen ? Zal het decreet enige weerslag hebben op de begroting 1998 ? Naar verluidt zou het decreet – in zijn huidige vorm – de verzuiling continueren. Het lid vraagt een reactie van de minister.

De minister repliceert dat de conceptnota onlangs aan alle betrokkenen ter discussie bezorgd werd. De huidige kritiek is nuttig. De minister heeft zijn medewerkers zeker niet de opdracht gegeven om met een verzuild concept te werken. Alle partners moeten er een plaats in krijgen. Men kan geen initiatieven verbieden die vanuit een levensbeschouwelijke basis gegroeid zijn. Bij de begroting 1998 zal gepoogd worden de budgettaire weerslag te ondervangen.

Programma 41.60 – Maatschappelijk opbouwwerk

De heer Bart Vandendriessche wijst op het bescheiden budget voor maatschappelijk opbouwwerk. In heel Vlaanderen zijn minder opbouwwerkers dan in Rotterdam. Moet het maatschappelijke opbouwwerk niet aan belang winnen ? Volgens prof. Herman Baert zijn de opbouwwerkers de brug tussen democratie en burger. Mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Brigitte Grouwels sluiten zich bij deze vraag aan.

Voor het maatschappelijk opbouwwerk wordt een inspanning gedaan, antwoordt de minister. In tegenstelling tot vorig jaar is er een vermeerdering – van 3,9 miljoen frank – om de stijging van de loonsubsidies op te vangen. Daarnaast wordt via het Vesoc een supplementaire inspanning van 7 miljoen frank gedaan voor het maatschappelijk opbouwwerk. RISO Oost-Vlaanderen krijgt daarvoor één FTE bij, RISO Antwerpen 2 FTE en RISO West-Vlaanderen 2 FTE. De minister beklemtoont dat bij de begroting 1998 geen bijkomende middelen verwacht mogen worden. Het gebrek aan samenhang in onze maatschappij kan niet door het maatschappelijk opbouwwerk opgevangen worden. Hebben de intermediaire organisaties hier geen rol te vervullen ? Het socio-cultureel werk heeft de laatste jaren heel wat middelen

bijgekregen. Het maatschappelijk opbouwwerk zou zich moeten beperken tot een coördinerende en ondersteunende taak. Waar blinde vlekken zijn, kan het maatschappelijk opbouwwerk die zelf invullen. De minister benadrukt dat ook de plaatselijke overheden zich moeten afvragen waarin ze de SIF-middelen willen investeren : in stenen of in mensen.

De heer Etienne De Groot is bekommerd om de efficiëntie in het straathoekwerk. Heeft de minister daaromtrent al initiatieven genomen ?

Minister Luc Martens merkt op dat het straathoekwerk in essentie door Binnenlandse Zaken op federaal niveau gefinancierd wordt. De minister geeft toe dat hij voorlopig daaromtrent nog geen initiatieven genomen heeft. Het lid heeft er goed aan gedaan de minister terug eraan te herinneren.

41.70 – Maatschappelijk welzijn

Heeft de minister al een zicht op de SIF-middelen die naar lokale welzijnsplannen gaan, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Minister Luc Martens antwoordt dat een eerste evaluatie van de SIF-beleidsplannen wordt voorbereid. Omdat de plannen pas onlangs ingediend zijn, zal de evaluatie – die over enkele weken te verwachten is – rudimentair zijn. De minister houdt de commissie op de hoogte.

De subsidie-enveloppe voor het algemeen welzijnswerk (AWW) in 1996 werd maar voor 97,7 percent toegekend. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of dit ook zo zal zijn voor 1997. Werden de Vesoc-middelen al toegewezen ? Brengt de te verwachten herstructurering van het AWW wijzigingen in de begroting 1998 ? Aansluitend vraagt de heer Bart Vandendriessche of de (onbenutte) Vesoc-middelen eventueel doorgeschoven kunnen worden naar 1998. Als budgetfinanciering in het AWW doorgevoerd wordt, wordt dan de anciënniteit verrekend ? Wanneer wordt de commissie op de hoogte

gebracht van de krachtlijnen van de herstructurering, vraagt mevrouw Sonja Becq.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey looft de bijkomende inspanningen voor slachtoffer- en daderhulp in het kader van het Vlaams actieplan. De voorzitter vraagt naar de exacte verdeling van de bijkomende middelen over de verschillende actiepunten. Bepaalde punten van het actieplan worden volgens de voorzitter nu nog niet budgettair ingevuld. In de toekomst zijn dus nog meer middelen nodig.

De minister antwoordt dat in 1997 de enveloppe voor het AWW voor 100 percent toegekend wordt. Voor 1997 wordt 50 miljoen extra toegekend voor nieuwe initiatieven. 59 miljoen wordt ingeschreven in het kader van het Vlaams actieplan. De Vesoc-middelen (40 miljoen) zijn nog niet toegewezen. Men mag de toewijzing over enkele weken verwachten. Deels zullen de middelen gaan naar achtergestelde regio's, deels naar administratieve omkadering. Het 'pre-voorontwerp' van decreet zelf werd voor akkoord aan de minister van Begroting bezorgd. De commissieleden kunnen het voorontwerp van decreet over enkele weken verwachten. De financiering moet uiteraard beheersbaar zijn. Er zal rekening gehouden worden met een aantal variabelen, zoals de index. Met de anciënniteit zal men pogen geheel of gedeeltelijk rekening te houden.

Op de vraag naar de juiste verdeling van de bijkomende middelen voor het Vlaams actieplan, belooft de minister een overzicht.

In welk stadium bevindt zich het te verwachten decreet etnisch-culturele minderheden, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel. Het lid pleit er verder voor het debat over stemrecht voor migranten niet te laten bij vrijblijvende woorden.

Het 'pre-voorontwerp' van decreet inzake etnisch-culturele minderheden is klaar op het niveau van het eigen kabinet, antwoordt de minister. Het moet nu voorgelegd worden aan de Vlaamse regering.

4.3. Indicatieve stemming

Bij het amendement van de Vlaamse regering (Stuk 19-A (1996-1997) – Nr. 2) op de begroting van het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand zijn geen opmerkingen.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997, dat tot de bevoegdheid van minister Luc Martens behoort⁴, wordt met 7 stemmen tegen 2 bij 4 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Sonja BECQ

Trees MERCKX-VAN GOEY

⁴ Zie de opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting.